

Інститут кормів та
сільського
господарства
Поділля Національної
академії аграрних
наук України

Силабус курсу

Філософія

Ступінь вищої освіти – «доктор філософії»
Освітньо-наукова програма – «Агрономія»

Дні занять: четвер, 10.00-11.20, лекційна
Консультації: четвер 12.00, лекційна

Рік навчання: I, **Семестр:** I, II

Кількість кредитів: 5 **Мова викладання:** українська

Керівник курсу

ПІП д-р філос. наук, проф., **Морозова Людмила Петрівна**

Контактна інформація morozova73@i.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Філософія» покликана формувати у аспірантів філософську культуру мислення; вміння застосовувати філософську методологію у практичній діяльності; світоглядну орієнтацію у різних сферах сучасного життя, уміння критично аналізувати різного роду догми, стереотипи і шаблони і органічно поєднувати теоретичні положення з проблемами реальної дійсності, у тому числі і в агрономічній сфері.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Вид контролю
I семестр			
2 / 2	1. Філософія світогляду	Розуміти сутність, структуру світогляду, природу філософського знання, основні ознаки та характерні риси основних етапів становлення та розвитку світової філософії, сутність філософських категорій та загальнонаукових методів	Опитування
2 / 2	2. Антична філософія	Ознайомитися з історією виникнення давньогрецької філософії, поглядами Геракліта на перехід від міфологічного сприйняття світу до філософського, символікою чисел у Піфагора, атомістичним вченням Демокрита, Сократівським вченням про людину, вченням про ідею Платона та метафізикою і натурфілософією у Аристотеля	Опитування Письмовий тест
2 / 2	3. Філософія Нового часу та просвітництва	Розуміти сутність пошуків ефективного методу пізнання за Ф. Беконом, раціоналізм Р. Декарта, поняття субстанції і філософії Б. Спінози, вчення про монади Г. Лейбніца, сенсуалізм Д. Локка, вчення про державу Т. Гоббса.	Опитування Письмовий тест

		Ознайомитися з особливостями європейського Просвітництва, зокрема поєднання індивідуального та суспільного інтересу в творах французьких просвітників Д.Дідро, Ж. Ж. Руссо, А. Вольтера, теоріями „природних прав” людини „суспільного договору”, правової держави та громадського суспільства, німецьким Просвітництвом та витоками романтизму (Г. Лесінг, Й. Герде)	
2 / 2	4. Німецька класична філософія	Розуміти особливості німецької класичної філософії як окремого періоду розвитку новоєвропейської філософії. особливості людського пізнання за Кантом, критику чистого розуму та проблеми моралі, абсолютну ідею як рушійну силу розвитку за Гегелем, філософію людини в творчості Фейербаха	Опитування
2 / 4	5. Сучасна світова філософія. Філософія України	Знати основні напрямки сучасної світової філософії, концепції неопозитивізму та постпозитивізму, сучасної антропологічної філософії, основні напрямки релігійної філософії ХХ ст. та тенденції розвитку сучасного філософського постмодернізму. Ознайомитися з основними джерелами та змістом філософської думки Київської Русі, філософськими ідеями Києво – Могилянської Академії, філософією Г. Сковороди та П. Юркевича, філософсько – соціологічними ідеями кінця ХІХ – початку ХХ ст. (М. Драгоманов, О. Потебня, В. Вернадський , М. Грушевський , В. Винниченко)	Опитування Письмовий тест
2 / 2	6. Онтологія. Антропологія	Розуміти історико-філософські концепції онтології, поняття матеріалістичної та ідеалістичної онтології. Мати поняття про рух та розвиток, матеріальну єдність світу та класифікацію наук. Знати особливості суспільного часу та простору, співвідношення природи та суспільства у розвитку світу. Мати уявлення про природу та сутність людини на різних етапах розвитку філософії, сутність людини, поняття індивіда, індивідуальності та особистості. Розуміти поняття особистості як продукту і творця соціального середовища, свободи та відповідальності особистості	Опитування Письмовий тест
2 / 4	7. Гносеологія. Методи наукового пізнання	Ознайомитися з основними гносеологічними концепціями в історії філософії. Знати, що є суб'єктом і об'єктом пізнання, загальні рівні пізнання, сутність та взаємозв'язок емпіризму та ірраціоналізму. Розуміти особливості та підрівні чуттєвого пізнання, зміст розуму, відмінності формальної логіки у буденній та науковій свідомості. Знати раціональні методи пізнання, особливості, рівні і форми наукового пізнання, основні методи наукового пізнання. Розуміти поняття істини і важливості практики як критерію істинності пізнання	Опитування Письмовий тест
II семестр			
2 / 2	8. Діалектика як наука про закономірності розвитку та зв'язку	Розуміти діалектику як вчення про всезагальний розвиток. Знати, що таке розвиток і саморозвиток, альтернативні концепції розвитку, основні принципи та закони діалектики.	Опитування

	світу	Розуміти сутність суперечності та форми і способи їх розв'язання, сутність та зміст категорій діалектики, їх співвідношення	
2 / 2	9. Філософія суспільства	Розуміти основні концепції суспільства у філософії, поняття суспільства, суспільних відносин, сприйняття суспільства як системи форм суспільної свідомості. Знати функції суспільства, рушійні сили його розвитку	Опитування Письмовий тест
2 / 2	10. Філософське осмислення культури	Ознайомитися з основними концепціями та поняттям культури. Знати конкретно-історичні типи існування культури і її форми. Розуміти діалогічний характер культури, культуру як спосіб буття людини, духовна культура як форму ціннісної єдності цивілізації, феномен субкультури та контркультури	Опитування Письмовий тест
2 / 2	11. Філософія науки і техніки	Розуміти зміст основних філософських досліджень науки і техніки, сутність науки, техніки і технологій, генезис науки, закономірності розвитку науки та її структуру. Розуміти сутність впливу техніки на розвиток суспільства, впливу науково-технічних революцій на розвиток історичного процесу	Опитування Письмовий тест
2 / 4	12. Філософія цивілізації	Розуміти зміст поняття цивілізації та її основні концепції. Знати історичні типи цивілізацій, характерні особливості та протиріччя сучасної світової цивілізації. Розуміти поняття інформаційного суспільства, поняття футурології, завдання переходу від технологічної до антропогенної цивілізації, сутність, походження та основні типи глобальних проблем	Опитування

Літературні джерела

1. Філософія. Навчальний посібник./ За ред., і. ф. Надольного.–К.:Вікар,1998. – 622с.
2. Філософія. Навчальний посібник./Є. М. Причипій, А.М. Черній, В.Д. Гвоздецький та ін. – К.: Аграрна наука, 2000с.– 504с.
3. Філософія. Курс лекцій. Навч. Посібник/ І.В. Бичко, Ю.В. Осичнюк, В.Г. Табачковський та ін. – К.: Либідь, 1991.– 456с.
4. Блинников Л.В. Кратний словарь філософов. – М.:1994.-285с.
5. Ільїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія: Підручник в 2 ч. – Ч.І. Історія розвитку філософської думки. – К.: Альтерпрес, 2002. – 464 с.; Ч.ІІ. Актуальні проблеми сучасності. – К.: Альтерпрес, 2002. – 480 с.
6. Валуйский О.О. Практикум з філософії. – К.: ВЦ КНТЕУ, 2003. – 243 с
7. Хрестоматія. Філософія: Навч. Посіб. – К.: КНТЕУ, 2010. – 130 с.
8. Шкепу М.О. Філософія. Навчальний посібник. – К.: КНТЕУ, 2010. – 347 с.
9. Болховітінова О.Ю., Волощенко Л.Ю., Кваснюк Б.Є. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України / За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – 556 с.
10. Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 336 с.
11. Всемирная энциклопедия: Философия XX век / Гл. науч. ред. и сост. А.А. Грицанов. – М.: Харвест, Современный литератор, 2002. – 976 с.
12. Вандишев В.М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2006. – 474 с.
13. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. Основи філософських знань: Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1028 с.
14. Губернський Л.В., Надольний І.Ф., Розумний В.П. Філософія: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2006. – 455 с.
15. Віденко В.Ф. Філософія: ескізи для самопідготовки. Навч. посіб. – К.: Київ. ун-т, 2006. – 208 с.
16. Касьян В.І. Філософія. Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006 – 407 с.
17. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: Логос, Софія, Розум: Підручник. – К.: Книга, 2006. – 432 с.
18. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. – Л.: Магнолія 2006, 2008. – 505 с.
19. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Навч. посіб. – К.: ЦЕЛ, Інкос, 2006. – 632 с.
20. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.
21. Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. – К.: Генеза, 2002.
22. Філософська думка в Україні: Бібліогр. слов. / В.С. Горський, М.Л. Ткачук, В.М. Нічик та ін. – К.: Пульсари, 2002. – 244 с.
23. Шкепу М.А. Архитектоника общественного времени. Монография. – К., 2011. – 351 с.
24. Шкепу М.О. Феноменология истории в трансформациях культуры: Монография. – К.: НАУ, 2005. – 359 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-50 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу директора інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
I семестр	
Опитування під час занять	42
Письмовий тест	28
Диференційований залік (теми 1-7) – тести, завдання	30
II семестр	
Опитування під час занять	30
Письмовий тест	20
Реферат	20
Іспит (теми 8-12) – тести, завдання	30

Шкала оцінювання аспірантів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом